

פרטי כל מט. 2/א

מישיבת ועדת כספים שהתקיימה ביום ד'
כ"ו מנחם-אב תש"י (9.8.50) בשעה 19.10.

נדכחים:

חברי הועדה:

- י. אפרתי - היו"ר
- י. בדר
- א. ט. גביחובסקי
- ט. דלין
- א. הרצפלד
- א. חושי
- פ. נפתלי
- י. דוקח
- ב. רפפור

פוזמנים:

- י. שפרינצק - יו"ר הכנסת
- ק. אהרנזוביץ - סגן מזכיר הכנסת
- א. קפלן - שר האוצר

- גנ. הניסן - משרד המשפטים
- דר. לנדאו - משרד האוצר
- טו. ספיבק - משרד האוצר
- מר. אלון - מזכיר ועדת הכספים

=====

י. אפרתי - היו"ר:

פותח את הישיבה.

לפנינו סכתב טאט יו"ר הכנסת, י. שפרינצק, המבקש לאשר את העברה טעייף "רזרבה" בתקציב של שנת 51 - 1950 (טעייף משנה 2999 טעייף עזר 99) לטעייף "הוצאות חברי הכנסת" (טעייף משנה 2102) לכסודי הוצאות המשלחת הפרלמנטרית ללונדון, והמשלחת לדבלין.

י. בדר:

אני מציע לא לאשן את הוצאות המשלחת ללונדון. אנו התנגדנו לנסיעה ללונדון לטרות שמקומנו במשלחת הונטה, לא רצינו להשתמש במקום והחדטנו את המשלחת. ורשנו שוערת הכנסת לא תאשר את הנסיעה, כי המשלחת לא יצאה בזמן המתאים. האנגלים עוד נמצאים בארץ, יש להט בטיסים אפילו טערבה מן הירדן, ועתה הם סדור עם השליט הגבון המדר חדש שהם יעזרו לנו לשטור על "הגבולות" שלו. בשעה זו יוצאת משלחת של חברי הכנסת לבריטניה.

ודאי ישנם באנגליה כמה גורמים שאינם

אויבים שלנו, אבל דוקא גורמים אזהדים אלה פגע הדבר. משלחת זו יכולה ליצור א שליח, כאילו היחסים בינינו וביין אנגליה הם כשורה. היד הבריטית עדיין טושטת לגזול סאתנו את הנגב, ירושלים, חיפה ועוד, יוצאים חברים שלנו לאנגליה. נוסף לכך אנו שמענו שזו הזמנה ונסיעה זו לא היתה צריכה לעלות לנו ולא כלום. אני מבקש שסכום זה לא יאושר. אשר לטתנות - נדמה לי, כי הדברים אינם בסדר מנקודת מבט כספית. אם ישנה הוצאה של טתנות יש לקבל את הטכת הועדה מראש ולא לבקש את אישורה לאחר המעשה. אני רוצה שנקבל את רשימת הטתנות.

אשר למשלחת לדבלין - אני מתנגד שהכנסת תשא

בעול המשלחת הזו. אני אינני חושב שיותר לנו להוציא את כל הכסף מאוצר המדינה. נדמה לי, כי זו אינה טלחת רשמית של המדינה לאיזה שהוא מוסד דשמי. זו טלחת של אגוד פרלמנטרי הקיים בארץ, לאגוד פרלמנטרי בין-לאומי,

י. בדר:
והוצאות משלחת זו צריכות להיות מוטלות על חברי הכנסת. אני מוכן להסכים שהכנסת תשא בחלק של ההוצאות. לכן אני מציע להוריד מהסכום הזה של 2,400 ל"י 600 ל"י ולגבות אותו מכל חבר כנסת. אל אחד ישלם 5 ל"י ב-5 אצא תשלומים חדשים. אני תושב שבעיניכם תראה ההצעה שלי כמתונה מדי, ועל-כן אני מוכן לשמוע נימוקים אחרים.

י. רוקח:
אני מציע כי אנו נאשר את הנסיעה הראשונה מאחר שהיא היתה רשמית. יש אמת מסוימת בדברין של חבר הכנסת י. בדר, בקשר למשלחת השניה.

האיגוד הפרלמנטרי דורש דמי חבר, לכן אצ באופן סמלי צריכה הכנסת להשתתף בהוצאות, מכל חברי הכנסת ינקו מדי חודש בתודשו סכום מסוים, ובחלק מן ההוצאות ישא אותו חבר הכנסת הנוסע. זו נסיעה יפה מאד ומסודרת.

א. חרשי:
אני מציע להקטין את המשלחת ולהעמיד אותה על 3 אנשים. אני התעניינתי בזה ומקובל כי נוסעים על חשבון המדינה.

י. אפרתי:
על מספר חברי המשלחת הוחלט בוועדות אחרות.

א. חרשי:
אני מציע להעמיד את ההקצבה שלנו בהתאם ל-3 אנשים

א. הרצפלד:
אני חושב כי אילו ידענו מראש שהמשלחות תעלנה לסכום של 4,000 ל"י, יתכן ולא היינו נוסעים. אני נדהמתי כאשר שמעתי את הסכום הנ"ל. אולם אין צורך להיות חבר ועדת הכספים בשביל לעשות את הצעקה הזאת. משלחת אחת נסעה וחזרה כבר ולכן אין לנו ברירה, אלא לאשר את הסכום שהוצא.

לגבי המשלחת השנית, אני חושב שיש לעשות מזיגה של אצא תשלומים שנסמנו כאן. אני שמח לשמוע כי ישנה הצעה כי אנו נשא בעול ההוצאות, אני חבר האיגוד הזה וצריך לשאת בעול ההוצאות. השתתפות הכנסת צריכה להיות סמלית, ומשום שאין אנו חפצים בהוצאה כה גדולה, במילא תחעודה השאלה אם צריכים לנסוע 7 או 8 אנשים או פחות. אנו מדברים השכם והערב על קיצוצים ופה הוצאה כה גדולה. לכן אני מציע: א) השתתפותנו בהוצאות המשלחת לדבלין. ב) צמצום המשלחת.

ש. דיין:
המשלחת הראשונה היתה מכנסת ל-כנסת, שאי שזי המשלחות אינן דומות בתוכנן. אצל הפרלמנט האנגלי מזמין אותנו, אחרי כל מה שהיה חובתנו להענות ולהתחיל לקשור קשרים גם לתועלת מעשית, אפילו לגבי הגורמים הסובבים אותנו, זו נסיעה תועלתית מאד.

הכינוס בדבלין - אינו מחייב אותנו, לשם יבואו אנשים ממדינות שונות הרואים זה את זה לראשונה, זו פגישה של הכרות, של קשירת קשרים עם חברי פרלמנטים אחרים, ולמטרה זו אני חושב שמספיק שיסע אדם אחד. אני חושב כי עלינו להענות לנסיעה זו, כי עלינו לדעת את הנעשה במקומות אחרים, אולם שיסע רק איש אחד. ועדת הכספים היודעת את קשיי המצב במטבע זר, תאשר עתה נסיעה של 8 אנשים - אין כל טעם בה.

אני רוצה לספר לכם, כי נאספו החימות נגד המשלחת הזו, ולו היה מי שיטפל בדבר, בודאי, היו חותמים כל חברי הכנסת. בשעתו כאשר דובר על המשלחת הזאת לא החיטו אליה כאל דבר ממשי, אלא כאל חכמית המדברת על ספרות פרלמנטרית, אולם במצב כספי כה עגום אין לשלוח 8 אנשים.

אני מציע כי נאשר את השתתפותנו בכינוס, אבל יסע רק אדם אחד. הקושי, כמובן, הוא בבחירת האדם. ולכן אני מציע שמי שיסע המזכיר או אחד מן הנשיאות, אפשר יהיה עוד למצוא בינינו אדם אחד שכולנו נסכים לו.

ב. רפטור:

אני חושב כי קביעת מספר אנשי המשלחת אינו שייך לנו. קיימת ועדה כנסת הקובעת את הדברים. לי לא חירש דבר שהאספקה והקיצוב ושר האוצר, אני מוכן לחסוך כל פרוטה. ברור כי יהיה קשה להסכים בקשר לאדם אחד, לכן אני חושב כי אין טוב מזה מאשר להטיל על חברי המשלחת את השתתפותם בהוצאות הנסיעה. ואני מצא מציע שהועדה תמליץ על ק.

י. אפרתי - היו"ר:

אני מבין כי אין זה בסמכותנו להסכים למספר האנשים או לא, הדבר הוחלט. אני חושב כי יש לאשר את הוצאות הנסיעה ללונדון, אני לא שמעתי כל התנגדות לכך מלבד זו של חבר הכנסת י. בדר, כלומר עלינו לאשר - 1,600 ל"י.

מחליטים:

לאשר את הוצאות המשלחת ללונדון.

י. אפרתי - היו"ר:

אשר למשלחת לדבלין - אני מציע כי אנו נטיל 600 ל"י מהוצאות המשלחת על חברי הכנסת כל חברי הכנסת הם חברים באגוד הפרלמנטרי וצריכים להשתתף בהוצאות.

י. רוקח:

אני מציע כי אנו נקציב - 1000 ל"י לכל חבר משלחת, ולומר נקציב 700 ל"י לנסיעה לדבלין.

א. הרצפלד:

אני מציע כי כל הצעה שתהיה, אנו נטיל עלינו 50% מההוצאות.

א. חושי:

אני הצעתי כי אנו נקציב את הסכום המלא רק ל-3 אנשים, כי בשבילי חשוב הפרינציפ

המוסרי יותר מהכספי.

א. מ. גניחובסקי:

אני מתנגד לצורה הבלתי נכונה שנתן חבר הכנסת הרצפלד למשלחת הזו. אני מחשיב מאד את הנסיעה הזו וחומך בהצעה האומרת כי הכנסת תשתתף במחצית ההוצאות והיתר ידאגו חברי המשלחת או יעוטיהם.

מחליטים:

לא לאשר את הצעתו של חבר הכנסת א. חושי כלומר לא לאשר את ההוצאות בהתאם ל-3 אנשים.

י. רוקח:

אני מציע כי אנו נקציב לכל חבר המשלחת את הוצאות הנסיעה זה בערך - 120 ל"י לאיש.

י. אפרתי - היו"ר:

עלינו הוטל לאשר את המשלחת ללונדון ולדבלין. את הוצאות המשלחת ללונדון אנחנו נוטל. היתה הצעה כי אנו נאשר הקצבה בהתאם ל-3 אנשים וההצעה לא נתקבלה.

כן יש הצעה כחבר הכנסת ישאו בעול ההוצאות המשלחת לת לין. כן מחולקות הדעות אם לשלוח אדם אחד או 7 אנשים.

י. שפרינצק:

ישנה פטיציה התחומה על-ידי חברי הכנסת המבקשת לא לשגר משלחת לדבלין, ובאם יוחלט שהמשלחת תצא, יש למנות אדם אחד. אולם קשה לי להאמין שיקרה נס ואנו כולנו נסכים לאותו אדם. כן לא נס שאנו נסכים ל-3 אנשים. אני לוקח את המציאות כמות שהיא, ולא נוכל להסכים למספר אנשים קטן. אנו שכתנו כבר את המציאות של שנה שעברה שיש להחליט אם נהסעת משלחת ואם לאו. בפגישה שהיתה לי עם מזכיר הקונגרס הזה נתברר לי, כי זה כינוס של המפלגה בפרלמנטים השונים, זוהי פגישה של כל גווי המחשבה. אנו נמצאים עדיין בחקופה שאנו זקוקים להשענה פוליטית בעולם, ולאחד גדולה למדינת ישראל. אנו כולנו מסכימים כי ישנה מציאות מסוימת בכנסת והמציאות הזו עולה בכסף.

י. שפרינצק:
 יו"ר הכנסת
 ההנחה שכל חברי הכנסת צריכים להשתתף בהוצאות היא מחשבה אצילה, אבל לא כל חברי הכנסת הם חברי האגוד הפרלמנטרי, לפי שעה רק 60 מחברי הכנסת ושומים שם. יתכן ואוכל להקטין את הסכום ב-100 ל"י, לכן אני מציע כי תשאירו לי ולסגן יו"ר הכנסת ניר לברר בכמה אפשר להקטין את הסכום.

אשר לענין שתוף כל חברי הכנסת בהוצאות המשלחת - אני מציע כי אותם חברי הכנסת החברים באגוד הפרלמנטרי - הם ישתתפו בהוצאות, כלומר ההוצאות תפולנה רק על 60 מחברי הכנסת.

אני מציע כי תאשרו את הסכום, מתוך הנחה שאפשר יהיה להקטינו. האנשים צריכים לנסוע ויש לגמור את העניינים. אף אתם רואים כי אי-אפשר יהיה להחליט על ארם אחד, או על 5 אנשים.

מחליטים:

כי חברי הועדה לוקחים לתשומת לבם את הודעת יו"ר הכנסת י. שפרינצק, כי אפשר יהיה לקמץ איזה שהוא סכום, וטוב יהיה אם נקמץ. חברי הכנסת ישאו בעול של ~~אצטטטטט~~ 600 ל"י, והשאר ישא תקציב הכנסת.

לפנינו מכתב שני, המבקש לאשר את הסכום 8,500 ל"י מתוך התקציב המיוחד להעברת

י. אפרתי - היו"ר:

משרדים לירושלים.

ס. אהרונוביץ:

סגן מזכיר הכנסת.

בזמנו אושר תקציב של 32,000 ל"י להעברת משרדים לירושלים. הסכום שהוקצב אפשר לנצל גם השנה וגם בשנה שעברה. משרדי הכנסת עברו יותר מאוחר, הם הם עברו 2,550, על כן אין כאן הוצאה כספית העוברת על התקציב, יש רק לאשר את זה.

י. נדר:

אני חושב שהועדה שלנו אינה סוברנית להחליט בדבר ומבקר המדינה יהיה רשאי לא להתחשב בכך. הסכומים שהקצבנו לדבר בשנת 50 - 1949 אינם ככב ברשותנו, על-כן יש לאשר את הכספים מן התקציב של שנת 51 - 1950 הנמצאים ברשותנו, ואת יתר הכסף יש לבקש משר האוצר, לפי תקדימים שהיו, להקדים ולהקציב את הסכומים הדרושים לכנסת.

י. אפרתי - היו"ר:

אני מציע כי נמסור את הדבר ל-2 חברים והם יבררו את הדבר.

א. הרצפלד:

אני מציע למסור לחבר הכנסת פנקס שהוא יו"ר אועדה הכספיים ויחר עם משרד האוצר

יבררו את העניין

י. אפרתי - היו"ר:

התקציב שהאוצר אישר שייך לשנה החולפת, נשאל את שר האוצר אם אפשר להשתמש בכסף

זה?

א. ספלן:

מי שלא הגיש עד מועד מסוים את אישור תקציבו, באופן חוקי אי-אפשר ~~אצטטט~~

שר האוצר להשתמש בכסף,

מחליטים:

למסור ליו"ר ועדת הכספים ולעוד חבר לברר את העניין.

ב. רפפור:

אני מרגיש ששוב נדחה עניין ארנונה, לכן אני חושב כי למען נוכל להביא את ענין ארנונה לכנסת, יודיע כל אחד את הסתייגותיו מכלי שנעבור על החוק.

א. קפלו:

שר האוצר.

עם כל יחסי הרציני לארנונה ישנם דברים יותר חשובים ואחד מהם הוא תקציב החינוך. אין הכנסת יכולה להתפזר כגללי לקבל החלטה בקשר לכך. הכנסת אצאצאצא עומדת להסתיים השבוע, לכן אני מציע שועדת הכספים תדושה לעת עתה, בגבולות התקציב שנתקבל, להשתמש בכסף ולהוסיף לכך את תוספת המורים ולגמור את הענין. אני מצטער מאד שעד היום טרם נתקבלה תשובת המורים ואינני יודע דבר על תוצאות הטשא-וסמן. אולם עלינו להסדיר את הדבר כדי לאפשר את פתיחת בתי-הספר, ואת הדיון לפרטיו נביא אחרי הפגרה.

י. אפרתי - היו"ר:

אולי נבקש מהכנסת שתסכים שאנו נדון בעוד 10 ימים בתקציב זה באופן פרוביזורי?

א. קפלו:

שר האוצר

אני סוכן לזה, אולם לדעתי זהו תקדים מסוכן מאד שועדת כספים תדון בתקציב של למעלה מ-4 מיליון ל"י. אשר לתקציב המורים בוראי, יהיה עוד שנוי. וולם בני רוצה שלא נאז את הכנסת מגללי לקבל החלטה בשם זה.

י. ורקח:

אני יכול להיעזר לפעמים בזה, ולפעמים קשה לי להיות בזה. תקציב החינוך אינו יכול להיות בן 4 מיליון ל"י, הוא למעלה מ-12 מיליון ל"י, ויש לראות את הדבר כסות שהוא. אני לא אוכל להוציא את הדרישה לפועל ולפתוח בינתיים את בית-הספר באופן פרוביזורי. אין לנו תקציב מחוץ לבנינים, יש הוצאות רבות, הן לכורים ולשירותים אחרים, ובגבולו של התקציב הנוכחי לא אנלל להוציא לפועל את חוק חינוך הובה. אני חשבת כי אנו נשב יחד עם שר האוצר ונראה אם הדבר נתן להגשמה?

א. קפלו:

שר האוצר.

אפשר לדרוש שהכנסת תתאסף בעוד שבוע ותדון על כך.

ב. דפטור:

אני חושב שיש"ר ועדת הכספים יפגש עם ועדת הכנסת ויודיע להם על המצב. יתכן וועדת הכנסת תחליט כי יש להתכנס שנית בשבוע הבא. ואולי תמסור יפוי-כח לממשלה ולועדת הכספים לדון בתקציב החינוך, בטענת התקציב שאושר, ולהוסיף את תוספת המורים?

י. ברד:

לפנינו יש שתי בעיות: (א) שכח עבודה למורים. (ב) תקציב החינוך בכללו. אני חושב כי אין אנו יכולים לקבל כל החלטה לגבי תוספת משכורת למורים, כי זה עלול ליצור תקדים בטשא-וסמן עם הממשלה. האוצר חייב לשלם למורים עד אוקטובר והוא יוכל לקחת את זה מהזרמה.

אשר לתקציב עצמו - לצערי נתקבל התקציב. אולם יש לנו תקציב הפיתוח ויש יש מכוסים גדולים שהכנסת מטרה לממשלה ואפשר לבצלה.

ס. חושי:

מה שיש לעשות הוא להבטיח את פתיחת בתי-הספר בלי צעצועים, ולכן אני חושב שועדת הכנסת תודיע כי היא סוכרת לוועדת הכספים לגמור את הענין.

א. קפלו:

שר האוצר

אני מתכוון לקחת התחייבות בלנקו.

א. ט. בניחובסקי:

אין שר התרבות יכול להוציא פרושה שלא כחוק, לכן אני חושב כי יש לכנס את הכנסת שנית העוד שבועיים.

י. אפרתי - היו"ר:

אני מציע כי נפנה לוועדת הכנסת שתאז ש"מסר יפוי-כח לוועדת הכספים לטפל בתקציב החינוך בזמן הקרוב ביותר.

אני ממסור בוועדת הכנסת כי ישנן שתי דעות: (א) לכנס את הכנסת בעוד שבועיים. (ב) שועדת הכנסת תמסור יפוי-כח לוועדת הכספים לסכם את הענין, ונראה את אשר יוחלט.